

OECD Journal on Development

**Development Co-operation - 2006 Report - Efforts and Policies of the
Members of the Development Assistance Committee – Vol. 8 No 1**

Summary in Greek

**Περιοδική έκδοση του ΟΟΣΑ για την ανάπτυξη
Αναπτυξιακή Συνεργασία – Έκθεση 2006 – Προσπάθειες και
πολιτικές των μελών της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας Τόμος 8,
Τεύχος 1**

Περίληψη στα ελληνικά

«Μία από τις πιο σημαντικές συνεισφορές της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (DAC) είναι η σαφής και η συνεπής ενημέρωση του ενδιαφερόμενου και του εμπλεκόμενου κοινού. Η διαφάνεια είναι η μητέρα της αποτελεσματικότητας. Η βοήθεια είναι μία επένδυση σε έναν καλύτερο και ασφαλέστερο κόσμο. Αυτοί που τη χορηγούν και αυτοί που τη λαμβάνουν μπορούν και πρέπει να απαιτούν η βοήθεια αυτή να συμβάλλει στη δημιουργία απτών αποτελεσμάτων για τους φτωχούς ανθρώπους. Ελπίζω ότι οι πληροφορίες και η ανάλυση που περιέχονται σε αυτήν την Έκθεση θα συμβάλουν στη βελτίωση του διαλόγου για την αποτελεσματική χρήση της»

**- Richard Manning, Πρόεδρος της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του
ΟΟΣΑ**

Η φετινή «Έκθεση αναπτυξιακής συνεργασίας» του προέδρου της DAC του ΟΟΣΑ, κ. Richard Manning, εξετάζει το συνολικό όγκο της βοήθειας και διερευνά εάν οι δωρητές ακολουθούν την πορεία που θα τους επιτρέψει να επιτύχουν το στόχο αύξησης της βοήθειας σε 130 δισ. δολ. ΗΠΑ παγκοσμίως και διπλασιασμού της όσον αφορά την Αφρική έως το 2010.

Η έκθεση εξετάζει τις κύριες τάσεις που καταδεικνύουν που πηγαίνει η αναπτυξιακή βοήθεια, δηλαδή ποιες περιφέρειες λαμβάνουν την περισσότερη βοήθεια και ποιες τη λιγότερη, ποιοι τομείς (υγεία, εκπαίδευση κλπ) προσελκύουν τη βοήθεια και ποια η επίδραση που συνεχίζουν να ασκούν τα προγράμματα-δράσεις επείγουσας βοήθειας και ελάφρυνσης του χρέους στις συνολικές ροές βοήθειας.

Η έκθεση επίσης προτείνει τρόπους με τους οποίους οι δωρητές μπορούν να ενισχύσουν την εθνική λογοδοσία όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες (που περιλαμβάνουν τη βοήθεια) στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Επίσης αναφέρει μερικά βασικά μέτρα αναπτυξιακής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της πορείας των χωρών προς την εφαρμογή της «Διακήρυξης των Παρισίων για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας» και εξετάζει πως η αύξηση της βοήθειας για το εμπόριο μπορεί να έχει το βέλτιστο αντίκτυπο.

Η βοήθεια αυξάνεται, αλλά η ελάφρυνση του χρέους κυριαρχεί

Η συνολική Κρατική Αναπτυξιακή Βοήθεια (ΚΑΒ) από τις χώρες μέλη της DAC αυξήθηκε κατά 32% το 2005 φτάνοντας για πρώτη φορά τα 106,8 δισ. δολ. ΗΠΑ.

Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το 0,33% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος όλων των μελών για το 2005 (έναντι του 0,26% για το 2004), καθώς και την υψηλότερη αναλογία από το 1992.

Όμως το μερίδιο του λέοντος της αύξησης προήρθε από προγράμματα ελάφρυνσης του χρέους (ιδιαίτερα στο Ιράκ και τη Νιγηρία) που υπερτριπλασιάστηκαν, καθώς και από την ανθρωπιστική βοήθεια που αυξήθηκε κατά 15,8%.

Το 2005 η DAC δημοσίευσε μία «προσομοίωση» στην οποία γίνεται ευρέως αναφορά και όπου επισημαίνεται ότι, εάν όλοι οι δωρητές σέβονταν τις δεσμεύσεις τους, η βοήθεια θα ανερχόταν από λιγότερο από 80 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2004 σε 130 δισ. δολ. ΗΠΑ σε σταθερές τιμές δολαρίου έως το 2010.

Εντούτοις, σύμφωνα με τον πρόεδρο της Επιτροπής, κ. Richard Manning, η επίτευξη του στόχου αυτού θα απαιτήσει την κατακόρυφη άνοδο της βοήθειας μεταξύ του 2008-2010. Σημαίνει ότι τα «Προγράμματα βοήθειας που χρηματοδοτούνται από τους φορολογούμενους θα πρέπει να αυξηθούν με γρηγορότερο ρυθμό απ' ό,τι όλες σχεδόν οι άλλες μορφές δημόσιων δαπανών».

Ο κ. Manning προβλέπει ότι στο ενδιάμεσο διάστημα η βοήθεια ενδεχομένως να σημειώσει μέτρια μείωση κατά το 2006 και το 2007, καθώς μειώνεται η ελάφρυνση του χρέους.

Η βοήθεια προς τις χώρες της υποσαχαρικής Αφρικής χρονοτριβεί, αλλά η πλειονότητα της βοήθειας διοχετεύεται στις φτωχές χώρες

Η βοήθεια προς την υποσαχαρική Αφρική αυξήθηκε αισθητά, όμως εάν εξαιρεθεί η Νιγηρία η οποία έλαβε κυρίως βοήθεια ελάφρυνσης του χρέους, η βοήθεια που χορηγήθηκε στην περιφέρεια αυτή παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη κατά το 2005.

Εντούτοις, άλλες μορφές βοήθειας πέρα από την ελάφρυνση του χρέους θα πρέπει να αυξηθούν κατά τα επόμενα χρόνια, καθώς οι δεσμεύσεις για το διπλασιασμό της βοήθειας προς την Αφρική αρχίζουν να υλοποιούνται.

Μακροπρόθεσμα, ο κ. Manning προβλέπει ότι η βοήθεια προς την Ευρώπη και την Άπω Ανατολή ενδεχομένως να συνεχίσει να μειώνεται μετά το 2005, καθώς περισσότερες χώρες σε αυτές τις περιφέρειες σημειώνουν θετική πορεία ανάπτυξης.

Το 96% της συνολικής βοήθειας διοχετεύεται σήμερα στις φτωχότερες αναπτυσσόμενες χώρες καταδεικνύοντας ότι η βοήθεια επικεντρώνεται σήμερα στις χώρες όπου ζουν οι φτωχοί.

Οι δωρητές μη μέλη της DAC αυξάνουν επίσης τη βοήθειά τους

Μολονότι η βοήθεια από τις χώρες μέλη της DAC του ΟΟΣΑ θα συνεχίσει να αντιπροσωπεύει το 90% περίπου τις συνολικής ΚΑΒ, ο κ. Manning τονίζει ότι η βοήθεια που χορηγείται από τις δωρήτριες χώρες μη μέλη της Επιτροπής αυξάνεται επίσης.

Ο Warren Buffet διπλασίασε τους πόρους του Ιδρύματος Γκέιτς εν μια νυχτί.

Μολονότι η βοήθεια από τους δωρητές μη μέλη της Επιτροπής ανέρχεται παραδοσιακά στο 5% της παγκόσμιας ΚΑΒ, το ποσοστό αυτό πρόκειται να σημειώσει άνοδο, καθώς οι δωρητές μη μέλη όπως η Κορέα και η Τουρκία και οι χώρες εκτός της ζώνης του ΟΟΣΑ και της ΕΕ αυξάνουν τη βοήθειά τους.

Νέοι τρόποι παροχής της βοήθειας

Ένα ενδιαφέρον χαρακτηριστικό του περασμένου έτους είναι ότι οι προτάσεις για καινοτόμους τρόπους αναπτυξιακής βοήθειας μετέβησαν από το στάδιο των συνομιλιών στο στάδιο της υλοποίησης.

Οι τρεις κύριες πρωτοβουλίες συντελέστηκαν στον τομέα της υγείας.

- Η Διεθνής Χρηματοδοτική Διευκόλυνση για την Ανοσοποίηση.
- Οι υποσχέσεις για την εισαγωγή εισφοράς επί των αεροπορικών εισιτηρίων ως πηγής χρηματοδότησης της βοήθειας για την καταπολέμηση της ελονοσίας, της φυματίωσης και του HIV/AIDS.
- Η «Προκαταβολική δέσμευση της αγοράς» με στόχο την παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη εμβολίων εκεί όπου η ζήτηση της αγοράς είναι χαμηλή.

Προβλέπεται ότι οι δύο πρώτες πρωτοβουλίες θα αυξήσουν τα παγκόσμια έσοδα βοήθειας κατά έως 2 δισ. δολ. ΗΠΑ ετησίως ή κατά περίπου 2% της συνολικής βοήθειας.

Εξάρτηση από τη βοήθεια

Έχει φτάσει η εξάρτηση από τη βοήθεια σε τέτοια επίπεδα ώστε να απειλείται η μακροοικονομική σταθερότητα και ανταγωνιστικότητα των αναπτυσσόμενων χωρών (η αποκαλούμενη «ολλανδική ασθένεια») με αποτέλεσμα οι χώρες αυτές να εξαρτώνται σε αρρωστημένο βαθμό από τη βοήθεια;

Στην πραγματικότητα τα στατιστικά στοιχεία της DAC δείχνουν ότι τα συνολικά επίπεδα εξάρτησης από τη βοήθεια είναι χαμηλά και σταθερά μετά τη σημαντική μείωση κατά τη δεκαετία του '90. Η πλειονότητα των χωρών που παρουσιάζουν υψηλά επίπεδα εξάρτησης είναι μικρά νησιά ή κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις. Όμως σε μερικές μεγαλύτερες χώρες τα επίπεδα εξάρτησης ενδεχομένως να αυξηθούν κάπως, εάν η βοήθεια αυξηθεί σύμφωνα με τις υποσχέσεις.

Παρακολούθηση της «Διακήρυξης των Παρισίων για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας»

Η Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ παρακολουθεί την εφαρμογή της «Διακήρυξης των Παρισίων για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας» από τη στιγμή που συμφωνήθηκε από περισσότερους από 100 δωρητές, αναπτυσσόμενες χώρες και πολυμερείς οργανισμούς το 2005. Η φετινή «Έκθεση αναπτυξιακής συνεργασίας» δημοσιεύει μερικές πρώτες διαπιστώσεις από τη «Βασική έρευνα του 2006 για την παρακολούθηση της Διακήρυξης των Παρισίων».

Επισημαίνει ότι θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη διαχείριση του κόστους χορήγησης της βοήθειας. Αλλά η αποτελεσματικότητα της βοήθειας δεν εξαρτάται μόνο από τη μείωση του κόστους των συναλλαγών, αντίθετα πρέπει επίσης να συμπεριλαμβάνει ισχυρότερους και πιο υπόλογους θεσμούς σε εθνικό επίπεδο. Η έρευνα υποδεικνύει ότι πρέπει ακόμα να γίνουν πολλά σε αυτόν τον τομέα.

Στην έρευνα συμμετείχαν 31 χώρες.

Ενίσχυση της εθνικής λογοδοσίας

Ο κ. Manning εντοπίζει τους τομείς όπου οι δωρητές μπορούν και πρέπει να καταβάλλουν περισσότερες προσπάθειες για να ενισχύσουν τη λογοδοσία των κυβερνήσεων των φτωχών χωρών έναντι των πολιτών τους. Προτείνει:

- να συνεχιστούν οι δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση των διαδικασιών διαβούλευσης με τους μη κυβερνητικούς φορείς σχετικά με την εκπόνηση στρατηγικών για τη μείωση της φτώχειας, καθώς και τη χρήση ανακοινώσεων για τη βελτίωση της λογοδοσίας.
- να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη βελτίωση των φορολογικών συστημάτων είσπραξης των φόρων.

Τονίζει ότι η λογοδοσία των κυβερνήσεων έναντι των πολιτών τους τείνει να είναι η μεγαλύτερη όχι όταν τα επίπεδα βοήθειας είναι υψηλά, αλλά όταν τα φορολογικά έσοδα είναι υψηλά.

Οι δωρητές προσπαθούν από καιρό να «βοηθήσουν τα κράτη να λειτουργήσουν καλύτερα» μέσω της οικοδόμησης ικανοτήτων. Είναι πολύ πιο δύσκολο για τους ξένους να συμμετάσχουν στις προσπάθειες στήριξης του κοινωνικού συμβολαίου που θέτει τους όρους του εθνικού πολιτικού διαλόγου, όμως οι δωρητές θα πρέπει να στηρίξουν περισσότερο:

- την αντιπροσωπευτική κυβέρνηση
- την ανεξάρτητη δικαστική εξουσία
- τα ανεξάρτητα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Βοήθεια για το εμπόριο

Χωρίς την απαραίτητη στήριξη για την ενίσχυση της εμπορικής ικανότητας των αναπτυσσομένων χωρών, η βελτιωμένη πρόσβαση στην αγορά δε θα συμβάλει παρά ελάχιστα στη μείωση της φτώχειας.

Η έκθεση αυτή προειδοποιεί τους αναγνώστες για τις πρόσφατες αξιολογήσεις που υπογραμμίζουν την κακή χρήση των οικονομικών πόρων των προγραμμάτων «Βοήθειας για το εμπόριο» και τονίζει ότι η «Διακήρυξη των Παρισίων για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας» δεν εφαρμόζεται συστηματικά σε αυτά τα προγράμματα. Παρουσιάζει προτάσεις βελτίωσης συμπεριλαμβανομένης της σπουδαιότητας της οικειοποίησης από την ενδιαφερόμενη χώρα και της διαχείρισης που βασίζεται στα αποτελέσματα.

Το 2004 η βοήθεια για το εμπόριο συμπεριλάμβανε 2,5 δισ. δολ. ΗΠΑ για τη βοήθεια που σχετίζεται με το εμπόριο, 12,9 δισ. δολ. ΗΠΑ για τη δημιουργία υποδομών και 7,3 δισ. δολ. ΗΠΑ για την προώθηση των παραγωγικών ικανοτήτων. Πράγματι, από την ολοκλήρωση του Γύρου της Ουρουγουάης και έπειτα το μερίδιο της βοήθειας για το εμπόριο υπολογίζεται κατά μέσο όρο στο 24% περίπου της συνολικής ΚΑΒ (εκτός της ελάφρυνσης του χρέους).

Σημειώματα των χωρών – Πολιτικές και προσπάθειες των διμερών δωρητών

Κάθε χρόνο η «Έκθεση αναπτυξιακής συνεργασίας» συγκεντρώνει τα σημειώματα που περιέχουν τις πολιτικές και τις προσπάθειες κάθε διμερούς δωρητή.

Τα βασικά στοιχεία για το 2006 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Η μείωση της φτώχειας συνεχίζει να αποτελεί ισχυρό, εάν όχι κεντρικό, σημείο εστίασης των περισσότερων δωρητών.
- Τα μέλη εμμένουν στις δεσμεύσεις τους για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Χιλιετίας.
- Η καταπολέμηση της διαφθοράς ήταν βασικός αντικειμενικός σκοπός των ημερήσιων διατάξεων των δωρητών για τη διακυβέρνηση.
- Πολλοί δωρητές αναβάθμισαν τα προγράμματά τους που στηρίζουν τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας.
- Πολλά πρέπει ακόμα να επιτευχθούν όσον αφορά στη συνοχή της πολιτικής.
- Περισσότερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση, με μεγαλύτερη εστίαση στα αποτελέσματα.
- Περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται για πέντε χώρες που αξιολογήθηκαν από τους ομότιμούς τους: την Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τις Κάτω Χώρες και την Πορτογαλία.

Στατιστικά στοιχεία

Το στατιστικό παράρτημα της «Έκθεσης αναπτυξιακής συνεργασίας» συγκεντρώνει τα πιο πρόσφατα δεδομένα για τον προϋπολογισμό της βοήθειας των μελών με λεπτομερείς πίνακες, γραφικές παραστάσεις και διαγράμματα. Τα κυριότερα σημεία συμπεριλαμβάνονται εδώ.

Το πλήρες στατιστικό παράρτημα και η ανάλυση είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στη διεύθυνση:

www.sourceoecd.org/development

© OECD 2007

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

**Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ
www.oecd.org/bookshop/**

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights/

